

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان:

شناسایی و آمایش زیستگاه ها و ایستگاه
و مراکز ذخایر ژنتیکی آبهای داخلی کشور
و طبقه بندی استاندارد آنها
(بوم سازگان های آب شیرین ایران)

مجری:

مهناز ربانی ها

شماره ثبت

۵۳۵۳۰

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان طرح/پروژه : شناسایی و آمایش زیستگاه ها و ایستگاه و مراکز ذخایر ژنتیکی آبهای داخلی کشور و طبقه بندی استاندارد آنها (بوم سازگان های آب شیرین ایران)
شماره مصوب پروژه : ۹۵۰۸۳۱-۹۵۰۲۸-۹۵۰۱-۹۵۰۴۹-۱۲-۱۲-۱۲۴۸
نام و نام خانوادگی نگارنده/نگارندگان : مهناز ربانی ها
نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرحهای ملی و مشترک دارد) : -
نام و نام خانوادگی مجری /مجریان : مهناز ربانی ها
نام و نام خانوادگی همکار(ان) : سیدحجت خداپرست شریفی، مهرداد زمان پور، فریدون عوفی، مسطوره دوستدارلنگرودی
نام و نام خانوادگی مشاور(ان) : -
نام و نام خانوادگی ناظر(ان) : -
محل اجرا: استان تهران
تاریخ شروع : ۹۵/۴/۱
مدت اجرا: ۱ سال و ۹ ماه
ناشر : موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور
تاریخ انتشار : سال ۱۳۹۷
حق چاپ برای مؤلف محفوظ است . نقل مطالب ، تصاویر ، جداول ، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است .

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

پروژه : شناسایی و آزمایش زیستگاه ها و ایستگاه و مراکز ذخایر
ژنتیکی آبهای داخلی کشور و طبقه بندی استاندارد آنها (بوم
سازگان های آب شیرین ایران)

کد مصوب : ۹۵۰۸۳۱-۹۵۰۲۸-۹۵۰۱-۹۵۰۴۹-۱۲-۱۲-۱۲۴۸

شماره ثبت (فروست) : ۵۳۵۳۰ تاریخ : ۱۳۹۷/۲/۲۶

با مسئولیت اجرایی سرکار خانم مهناز ربانی ها دارای مدرک
تحصیلی دکتری در رشته بیولوژی دریا می باشد.

پروژه توسط داوران منتخب بخش زیست فناوری و فرآوری آبزیان

در تاریخ ۹۶/۱۲/۲۳ مورد ارزیابی و با رتبه عالی تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در :

ستاد ■ پژوهشکده □ مرکز □ ایستگاه

با سمت مدیر گروه اکولوژی دریای خزر در مؤسسه تحقیقات علوم

شیلاتی کشور مشغول بوده است.

عنوان	«فهرست مندرجات»	صفحه
چکیده	۱
۱- مقدمه	۲
۲- مواد و روشها	۵
۲-۱- آبیگرهای کم عمق ساحلی	۵
۲-۲- دریاچه های شور	۵
۲-۳- آب شیرین	۵
۲-۴- تالاب های انسان ساز	۷
۳- نتایج	۸
۳-۱- حوضه های آبریز خلیج فارس و خلیج عمان	۸
۳-۱-۱- زیر حوضه مرزی غرب	۹
۳-۱-۲- زیر حوضه کرخه	۱۰
۳-۱-۳- زیر حوضه کارون بزرگ	۱۰
۳-۱-۴- زیر حوضه جراحی- زهره	۱۱
۳-۱-۵- زیر حوضه حله	۱۲
۳-۱-۶- زیر حوضه کل - مهران	۱۲
۳-۱-۷- زیر حوضه سدیچ- بندرعباس	۱۳
۳-۱-۸- زیر حوضه رایج- باهو کلات	۱۴
۳-۲- حوضه های آبریز شمال کشور	۱۷
۳-۲-۱- رودخانه چالوس	۱۷
۳-۲-۲- رودخانه سردآبرود	۱۷
۳-۲-۳- رودخانه گرگانرود	۱۷
۳-۲-۴- رودخانه قره سو	۱۸
۳-۲-۵- رودخانه لمیر	۱۹
۳-۲-۶- رودخانه پلرود	۲۰
۳-۲-۷- رودخانه حویق	۲۰
۳-۲-۸- رودخانه سفیدرود	۲۱
۳-۳- زیر حوضه های شمال کشور	۲۴

صفحه	عنوان
۲۵	۳-۳-۱- زیر حوضه ارس
۲۶	۳-۳-۲- زیر حوضه طالش - انزلی
۲۶	۳-۳-۳- زیر حوضه سفیدرود
۲۷	۳-۳-۴- زیر حوضه چالوس
۲۷	۳-۳-۵- زیر حوضه هراز
۲۸	۳-۳-۶- زیر حوضه تالار - بابلرود
۲۹	۳-۳-۷- زیر حوضه نکاء - تجن
۲۹	۳-۳-۸- زیر حوضه گرگانرود
۳۰	۳-۳-۹- زیر حوضه اترک
۳۲	۳-۴- دریاچه ها طبیعی و پشت سد
۳۲	۳-۴-۱- دریاچه های طبیعی
۵۱	۳-۴-۲- دریاچه ای پشت سد
۵۳	۳-۵- قنات های ایران
۵۵	۴- بحث و نتیجه گیری
۵۵	۴-۱- معرفی حوضه های آبریز ایران
۵۹	۴-۲- وضعیت دریاچه های با وضعیت خاص
۶۳	۴-۳- اکوسیستم های و زیستگاه های رودخانه ای داخلی و مرزی
۶۵	۴-۴- رودخانه های مرزی کشور
۶۷	۴-۵- وضعیت قنات های کشور
۶۹	منابع
۷۰	چکیده انگلیسی

چکیده

ناحیه ساحلی محل پیوند آب و خشکی و فصل مشترک عملکرد دو اکوسیستم با خصوصیات مجزا از یکدیگر است. محیط زیست ساحلی یک سیستم تکامل یافته طبیعی و در برگیرنده پیچیده ترین و در عین حال غنی ترین اکوسیستم های مولد بر روی کره زمین می باشد. که این ناحیه، منطقه ای انتقالی و به شدت آسیب پذیر است و از آنجا که پذیرنده آلاینده های خشکی و دریا می باشد، از تجمع آلاینده ها در معرض تهدید دائمی قرار دارد. آلودگی دریاها و تاثیر فعالیت های خشکی که ماحصل پیامد توسعه اقتصادی- اجتماعی در خط ساحلی و حوضه های آبریز آن می باشد، از مهمترین مسائل در اغلب مناطق دنیاست که به طور مستقیم زیستگاه های ساحلی را تحت تاثیر قرار می دهد.

از آنجا که پارامترهای انتخاب مناطق حساس دریایی با ضوابط ارائه شده از سوی IUCN برای ذخیره گاه ها یا مناطق حفاظت شده مطابقت دارد، لذا وجود منابع حساس^۱ می تواند به عنوان مهمترین پارامتر ایجاد یک منطقه حفاظت شده یا حساس نیز تلقی گردد. در مجموع، مناطق حساس که می توانند در سواحل آبهای داخلی، آبهای سرزمینی، منطقه انحصاری و اقتصادی و آب های آزاد شناسایی و انتخاب گردند، نواحی هستند که واجد منابع حساس ساحلی و دریایی و یا وابسته به دریا بوده و این حساسیت به واسطه تنوع زیستی، غنای جمعیت جانداران، وجود گونه های در معرض خطر، گونه های در حال انقراض، گونه های آسیب پذیر، گونه های کمیاب، واقع شدن اجتماعات حیاتی در آستانه تحمل اکولوژیک، حساسیت به آلاینده ها، کندی ترمیم زیست محیطی آسیب های وارده و مشکلات ناشی از پاکسازی آلاینده های محیطی ایجاد می گردد.

بر اساس تحقیقات انجام شده در ایران در مورد شناسایی مناطق و منابع حساس، این مناطق و منابع به دو گروه متمایز به صورت زیر تفکیک می گردد:

۱- گروه منابع حساس زیستی: شامل جنگل های مانگرو، آبسنگ های مرجانی، لاک پشته دریایی، پرندگان آبی، گیاهان دریایی و پستانداران دریایی.

۲- گروه منابع حساس فیزیکی: شامل ساختمان فیزیکی سواحل در زیر بخش های سواحل گلی، ماسه ای، سنگی و اشکال هیدرولوژیک کرانه در گروه های آبشناختی، مصب، خور و خلیج کوچک.

کلمات کلیدی: زیستگاه های آبریزان، مناطق حساس، آبهای داخلی، رودخانه ها و دریاچه ها

¹ Vulnerable Marine Resources